

Gorzów Wlkp. 2021-08-15

INTERPELACJA 122

Szanowny Panie Prezydencie,

ukazał się bardzo ciekawy artykuł pt "Sposoby na upał w miastach i dowody na to, że betonoza zabija" autorstwa Pauliny Januszewskiej, do którego lektury gorąco zachęcam. Link: <https://krytykapolityczna.pl/kraj/miasto/januszewska-sposoby-na-upal-w-miastach-i-dowody-na-to-ze-betonoza-zabija/>

Mając na uwadze, że nie samym czytaniem samorząd żyje, chciałabym przedstawić skrót informacji, który w mojej ocenie może stanowić fundament pod dalsze prace na rzecz dobrych rozwiązań dla Naszego Miasta:

Upały staną się normą w kolejnych latach a w porównaniu z dotychczasowymi prognozami faktyczne szanse wystąpienia fali ekstremalnie wysokich temperatur w Europie wzrastają 400-krotnie. Miasta mieszczą ponad połowę światowej populacji, przez co mają duży udział w emisji gazów cieplarnianych i ze względu na duży udział betonu i asfaltu w budulcowym składzie, szybko się nagzewają. Latem temperatura jest tam wyższa niż na terenach wiejskich o 2-10°C. Te zjawiska należą do „najbardziej szkodliwych skrajnych warunków klimatycznych dla ludzi i systemów naturalnych na całym świecie”, dlatego powinniśmy jak najszybciej wdrażać adaptacyjne strategie łagodzące skutki katastrofy klimatycznej. Wśród lokalnych decydentów nie brakuje takich, którzy po usunięciu całych szpalerów drzew i krzewów próbują być eko i robią propagandowe akcje nasadzeń. Zanim drzewa, które oczywiście sadzić trzeba, wyrosną na tyle, by pełnić funkcje, miną lata. Nie mamy tego czasu w obliczu trwającego i pogłębiającego się kryzysu.

1. Zazielenianie miast.

- Ochrona drzew wysokich i takich, które dają zacienienie, bo różnica temperatur pomiędzy nasłonecznionym a zacienionym miejscem, potrafi wynieść w miastach nawet do 10°C. Rośliny w procesie ewapotranspiracji potrafią przetworzyć energię akumulowaną w postaci ciepła na ogrzewanie wody i jej parowanie. To bardzo ważny punkt w samorządowej polityce klimatycznej, bo zwiększenie zadrzewienia już o 10 proc. powoduje obniżenie temperatury nawet o 1,5 stopnia. Czterometrowa grusza „wytwarza” 6kW – odpowiednik osiągnięć dwóch małych klimatyzatorów. drzewo może uwolnić 450 litrów wody dziennie. Efekt jest porównywalny z działaniem czterech klimatyzatorów;
- Zielone ściany budynków zwane także ogrodami wertykalnymi. Wystarczy, że co któryś budynek będzie porośnięty bluszczem czy innymi roślinami, by poprawić cyrkulację powietrza w całej okolicy i je ochłodzić;
- Miejskie farmy na dachach lub na innych przestrzeniach, umożliwiające hodowlę roślin (np. ziół i warzyw) wykorzystywanych potem do różnych celów, głównie gastronomicznych. Takie opcje sprawdzają się zarówno w przypadku restauracji, jak i kuchni samych mieszkańców. Dzięki temu można nie tylko obniżyć temperaturę w mieście, ale też skrócić łańcuchy dostaw, ograniczając emisję CO₂.

2. Retencjonowanie wody.

- Renaturyzacja strumyków, oczek i cieków wodnych: dzięki temu, że woda ogrzewa się dość wolno, potrafią skutecznie schładzać całe otoczenie, przez które przepływają. Bydgoszcz realizuje projekt roślinnych dachów, rozszczelniania powierzchni, otwierania się na rzekę, która płynie przez centrum miasta i wzdłuż której zakłada się tereny zielone.

3. **Jaśniejsza kolorystyka** - miasta "południa", które od stuleci w celu zwiększenia albedo wznosiły budowle z białego kamienia i malowały je na biało. Inna praktyka to dodawanie takich pigmentów do asfaltu, by był on jaśniejszy, nie przyjmował tyle ciepła i odbijał promienie słoneczne. W Nowym Jorku, maluje się na biało dachy wieżowców i rekomenduje się, by w takim też kolorze wykańczać nowo powstające budowle. 26-stopniowa temperatura może sprawić, że dom z ciemnym dachem może się nagrzać nawet do 80°C, podczas gdy pokryty jasnym kolorem nie przekroczyłby 45°C. Tu możliwości daje nam ustawa o planowaniu przestrzennym (zapisy w MPZP i DWZ).
4. **Stop betonozie i samochodozie.** Fatalnym warunkom w miastach sprzyja ruch samochodowy i beton o dużej bezwładności cieplnej. Od ratuszów oczekuje się, że rozbetonują miejskie place, zamieniając je w zielone deptaki, parki rekreacyjne i drogi dla rowerów. Tu również możliwości daje nam ustawa o planowaniu przestrzennym (zapisy w MPZP i DWZ)
5. **Edukacja i ostrzeganie.** System powiadamiania mieszkańców o zbliżających się wysokich temperaturach, edukowania, jak sobie radzić z upałami - przed falą upałów należy ostrzegać tak samo, jak obecnie ostrzega się przed falą burz, dodatkowo informując, w jaki sposób ochronić się przed negatywnym wpływem wysokim temperatur. Edukacja jednak na niewiele się zda wobec braku rozwiązań infrastrukturalnych - by miasta przestały przypominać piece.
6. **15-minutowe miasto** - chodzi o to, by miejska infrastruktura, transport zbiorowy oraz ekologiczne i neutralne klimatycznie inwestycje umożliwiały mieszkańcom załatwienie najpilniejszych spraw, dostanie się do pracy czy szkoły w 15 minut. Wśród wytycznych znalazł się także postulat, by miasta przekształcać i budować w taki sposób, by 70% powierzchni miejskiej stanowiły obszary zielone, a mieszkańcy w kwadrans mogli dotrzeć do najbliższego zbiornika wodnego.

Mam świadomość, że część z w/w założeń znajduje odzwierciedlenie w działaniach władz Gorzowa, jednak wiele jeszcze pozostaje do zrobienia. Dowodem są np. konieczność organizowania spotkań nt zmiany projektów drogowych w zakresie ograniczenia wycinek, uwagi mieszkańców do współpracy miasta z Zielonym Zespołem czy liczne protesty przeciw wycinkom i betonowaniu nawet przy prywatnych inwestycjach. W związku z tym zgłaszam propozycję, aby **powołać stały zespół "klimatyczny" przy prezydencie, w którego skład wejdą m.in. przedstawiciele Rady Miasta. Zadania zespołu będą miały na celu dostosowanie miasta do skutków katastrofy klimatycznej**, zarówno w skali mikro - np optymalizacji pojedynczych projektów, jak makro, jak np opracowania założeń do polityk miejskich ale także inicjowania działań proklimatycznych w mieście.

Dziękuję i pozostaję do dyspozycji.

Marta Bejnar-Bejnarowicz

Popierają inicjatywę:

Krzysztof Kochanowski

Tomasz Manikowski

Anna Kozak

Jerzy Synowiec

Paulina Szymotowicz

Robert Surowiec

Piotr Wilczewski